

KUŽIŠ ?!

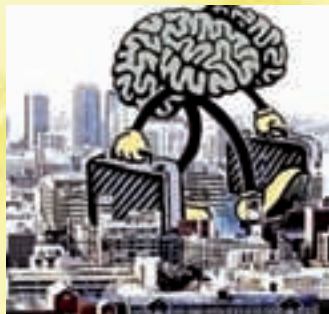
LIST ZA MLADEŽ - 28. OŽUJKA 2014. - BROJ 77

ISSN 1452-9181 CQBIS.SR - ID 22/583303

IZDVAJAMO:

TEMA:

Dilema: ostati
ili otići? – 7

DNEVNIK:

Proljetna
generalka – 11

PROMIŠLJANJE:

Ulična moda – 9

GLAZBA:

Pips, Chips &
Videoclips – 20-21

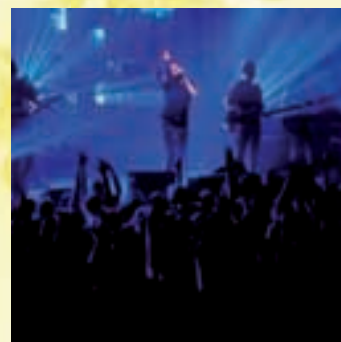

FOTO MJESECA

»Voyage s Matošem« u Subotici

KUŽIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«

Trg cara Jovana Nenada 15/II

24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Ana Ivković, Ivan Kovač,

Ivana Rudić, Nevena Balažević,

Donna Diana Prčić,

Maja Brustulov

Lektura:

Nikolaj Vasiljčuk

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Sudarević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz potporu
Tajništva za kulturu i javno
informiranje Autonomne
Pokrajine Vojvodine,
kao i uz povremenu potporu
Ministarstva kulture
Republike Srbije

Ana Ivković

Odani Vesni, pokorni Afroditi

Ljepota, zdravlje i prirodan izgled postali su zahtjevi našeg vremena. Reklame nam nude eko-proizvode, organsku hranu i otkrivaju nam tajne vječne mladosti. Upravo tamo gdje smo od prirode najudaljeniji, u kozmetici, velegradima ili suvremenij tehnici, priroda nam se predstavlja kao na dohvat ruke: u kremi za lice, wellness centru, ili preko ekrana sa savršenom slikom. Ono što nas od prave prirode udaljava, baš nas to opet pokušava pridobiti njome. No, koliko god bili kritični, ili mislili da smo »skužili« marketinške trikove, svatko će priznati kako se u njih ipak ulovimo. Ljepota, mladost i prirodnost na visokoj su cijeni.

Dok se očajnički pokušavamo vratiti prirodi, zapravo se vladamo po našim navikama ukrotitelja prirode. Želimo sve zarobiti i osvojiti za sebe. Pokušavamo ostaviti dojam prirodnog izgleda, zadržati svježinu i snagu, sakriti vrijeme koje prolazi i ostavlja tragove. Sve ono što nas podsjeća na neminovnu prolaznost, treba ukloniti i sakriti. Zato smo sredovječne i stare ljude maknuli s naslovnica, a iz medija nas savjetima obasipaju samo mladi, nasmijani ljudi, savršenog izgleda, prave »umjetne prirodnosti«. Tražimo eliksire dugoročne mladosti poput ružnih vještica iz bajki, klanjamo se božici Afroditi poput starih Grka, ili Vesni, poput naših starih slavenskih predaka. Vjerojatno su naši stari Slaveni u ovo vrijeme buđenja proljeća održavali posebne ceremonije njoj u čast. Vesna, božica proljeća i mladosti, dobila je svoje pjesme i simbolične obrede. No, kako se čini, Vesna i Afrodita svoje štovatelje imaju i danas. Naizgled ljupke, ove božice traže velike žrtve. Zarobljavaju nas i opterećuju visokim i nedostižnim zahtjevima. Onima koji se njima posvećuju i na njihove žrtvenike prinose čitavu svoju osobu, dostojanstvo i smisao postojanja, nakon kratkotrajnog dara samopouzdanja i osjećaja vrijednosti, ipak im iz nekog izloga ili bilborda zlobno šapuću: »Još si daleko od ovog savršenstva«. I tako njihovi štovatelji sami postaju žrtve. Zagledani u ideal, ostaju zaslijepljeni za istinsku ljepotu i prirodu.

Dok su naši poganski preci uživali u proljeću slaveći prirodu i mladost, mi naše proljeće želimo konzervirati kao što to radimo s hranom, zamrnuti ga da uvijek ostane »svjež«. Dok pokušavamo sve podrediti idealima koji nam se prikazuju kao »must have«, upravo njih gubimo. Mladost nestaje kada se djevojčica prerano želi pretvoriti u ženu. Ljepota se gubi pod maskama koje je zapravo skrivaju. Priroda nam postaje daleka dok je kupujemo upakiranu i brendiranu. Pravi je avanturisti otkrivaju i traže u divljini, na nedohvatljivim i skrivenim mjestima. No, istinski je ljubitelji nikad neće prisvajati za sebe. Oni će uživati u cvijetu, ali kada dođe jesen, znat će prepoznati ljepotu i u žutom lišću.

KULTURNE POTREBE HRVATSKE MLADEŽI U SRIJEMSKOJ MITROVICI

NE VOLE CAJKE,

PREFERIRAJU

FILMOVE

I ROCK KONCERTE

*Mladi Hrvati u Srijemskoj Mitrovici veoma su vezani uz Crkvu i Hrvatski kulturni centar »Srijem«,
te je dosta njihovog slobodnog vremena skoncentrirano oko ovih dviju institucija*

Kulturne potrebe su upravo one potrebe preko kojih se čovjek ostvaruje kao biće različito od svih ostalih i kao jedinstvena osoba u svom društvenom i kulturnom životu. Te potrebe mladi najčešće zadovoljavaju tijekom slobodnog vremena, u kojem oni sami odlučuju kako ga iskoristiti i čime se baviti. Mladi Hrvati u Srijemskoj Mitrovici veoma su povezani s Crkvom i Hrvatskim kulturnim centrom »Srijem«, te je dosta njihovog slobodnog vremena skoncentrirano oko ovih dviju institucija. Kao pripadnici hrvatske manjine veoma su međusobno povezani, često su skupa i upravo tako jačaju svoju zajednicu, te je većina njih uključena i u politički život hrvatske zajednice. Iako veliki broj mladih u Srbiji, pa i u Srijemskoj Mitrovici, smatra kako je folklor za starije ljude i uključenost u neko kulturno-umjetničko društvo staromodno, hrvatska se mladež u iznimno velikom i lijepom broju priključila ovom kulturnom centru, te kroz folklor, recitatorsku i dramsku sekciju, pjevački zbor, sportske aktivnosti grade i jačaju svoju kulturu i čuvaju je od zaborava. U župnim prostorijama u Srijemskoj Mitrovici, u bilo koje vrijeme da dođete, zateći ćete jedan dio mladih upravo iz razloga što su prepoznali značaj ovdje kreativno provedenog vremena.

Ipak, kulturne potrebe mladih razlikuju se ovisno o njihovim godinama. Većina srednjoškolske mladeži najviše svog slobodnog vremena provede pokraj kompjutera na društvenim mrežama i uz televizore, a kulturi posvećuju veoma malo pozornosti. Dečki radije odlaze na neki sportski događaj, a djevojke s prijateljicama u grad na piće, nego u kazalište, kino, muzej. Odlazak u kazalište, galeriju, knjižnicu, muzej, na koncerte klasične glazbe, javne tribine - karakteristični su za stariju, radnu mladež i studente i upravo su oni uključeni u humanitarni i volonterski rad. Kakve su kulturne potrebe hrvatske mladeži u Srijemskoj Mitrovici, te njihova shvaćanja i uključenost u kulturni život, pitali smo njih same.

Irena Dujić: Puno mi znači to što djeluje Hrvatski kulturni centar »Srijem - Hrvatski dom« i sva druženja koja organiziramo u crkvenim prostorijama. Folklor igram već 8 godina i uživam u njemu, jer mislim kako na taj način čuvam od zaborava običaje mojih predaka. Kako u gradu postoji Ured za mlade, mislim da smo mi iz hrvatske zajednice veoma malo i slabo uključeni u njen rad, kao i u sam kulturni život u gradu. Gradu je potrebno kino i smatram kako je sramota što jedan grad kao Srijemska Mitrovica nema kino i što mladi umjesto u njemu, sjede po kafićima. Na svu sreću postoji »kino« u župnim prostorijama, gdje skoro svakodnevno gledamo neka od najnovijih ostvarenja, kao i stare kultne filmove. Jako volim tamburašku glazbu i klope, ali u gradu nema mjesta gdje bih mogla uživati u takvoj glazbi, te se moram zadovoljiti lokalima u kojima se vikendom pušta narodna glazba i cajke, iako puno više preferiram stari domaći rock.

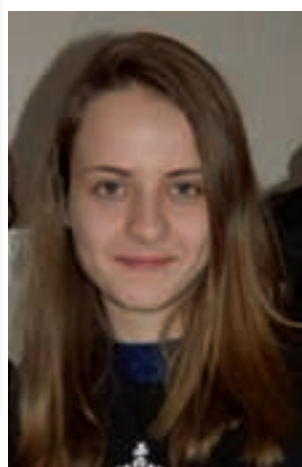
Katarina Soldo: Voljela bih da u gradu postoji kino i da se održavaju neka predavanja o temama koje su trenutačno svjetski aktualne, a toga u gradu nema. Slušam house i rock glazbu, kao i ponešto od domaće glazbe, i također bih voljela da u gradu ima

više mjesta gdje se sluša kvalitetnija glazba, a manje kafića i lokala s cajkama. Koncerte, kojih u gradu doista ima malo, volim i rado ih posjećujem, i osobno bih voljela da ih ima više koji su posvećeni vrsti glazbe koju slušam, kao i da u grad dolaze grupe i pjevači koji ne pjevaju cajke. Također, iako imamo kazalište, grad ne pruža velike mogućnosti nama mladima, nego je repertoar uglavnom namijenjen starijoj populaciji građana, a i kulturni događaji nisu dovoljno reklamirani, tako da smo slabo upoznati s njima.

Igor Lamešić: Počeo sam svirati tamburu u tamburaškom orkestru HKC-a »Srijem«, te sam tako povezan i s folklorom, zbog čega mi je veoma drago. Smatram kako je dobro da zajednički učimo

družeci se u centru i kroz probe folklor. Kako u gradu ne postoji kino, koje je svima potrebno, imamo u centru projektor preko kojeg gledamo filmove od kojih su meni omiljeni horori i komedije. Kako sviram gitaru u jednom srijemskomitrovačkom bendu »Spunk«, slušam uglavnom glazbu koju i sviram, a to je rock, metal i punk. Upravo na mjestima gdje se ova glazba pušta izlazim, a imam i dosta koncerata. S druge strane, smatram da za glazbu u mitrovačkim diskotekama »nema pomoći«.

upoznati s njima, tako da se može još više raditi na tome. Smatram kako bi nas kazalište u suradnji sa školom moglo češće pozivati na predstave, a što se tiče noćnih izlazaka, to je još uvijek OK, jer postoje lokali koji ispunjavaju glazbene potrebe većine mladih. Voljela bih samo da se napravi kino i da postoji neka manifestacija u sklopu grada na koju bi dolazili razni bendovi.

Ana Dujić

FENOMENOLOGIJA: TED

Tehnologija, zabava, dizajn

*Ma koliko kritiziran bio, TED je pun dobrih ideja, inspiracije, pozitivne energije i informacija.
Pravo osvježenje na webu*

TED je globalni skup konferencija u vlasništvu neprofitne privatne Sapling Fondacije, čiji je slogan »ideje vrijedne širenja«. Glavna TED konferencija održavala se jednom godišnje u Long Beachu, a TEDActive održavan je u Palm Springsu. Ove su konferencije ove godine premještene iz Long Beacha i Palm Springsa u Vancouver i Whistler. Osim ovih velikih konferencija, TED organizira konferencije diljem Sjeverne Amerike, Europe i Azije, ali i omogućuje prijenos uživo svih govora. TED govori obuhvaćaju široki spektar tema u okviru istraživanja i prakse u znanosti i kulturi. Govornici govore o svojim projektima, odnosno o svojoj temi, na što jednostavniji način, poput pričavanja priče.

ticali samo područja koje nalazimo u kratici, no tijekom devedesetih godina uključuju se znanstvenici, filozofi, glazbenici, religijske vođe, filantropi, književnici i mnogi drugi.

TEDx i TEDxNoviSad

Program je lokalnih, neovisno organiziranih događaja koji okupljaju ljude koji žele doživjeti iskustvo TED-a. TEDx može organizirati svatko tko stekne besplatnu licenciju TED-a i pristane na poštovanje određenih principa. TEDx događaji su besplatni, ali mogu naplaćivati sudjelovanje ili komercijalne sponzore, kako bi se pokrili troškovi. Govornici nisu plaćeni i moraju se odreći autorskih prava nad svojim materijalima, koje

TED nagrada

TED od 2005. godine uvodi nagradu, prvih pet godina nagrađivana su tri pojedinca sa 100.000 dolara, sa željom da se promijeni svijet. 2010. počeli su nagrađivati samo jednu osobu, kako bi se osiguralo da će želja pobjednika doista biti ostvarena. Neki od poznatih dobitnika ove nagrade su Bill Clinton, koji je imao zadaću poboljšati kvalitetu ruralnog zdravstva u Ruandi, Jamie Oliver, koji je svoju nagradu trebao uložiti u osvježavanje svijesti Engleza i Amerikanaca o prehrani i životnom stilu, JR, fotograf koji je novac od nagrade uložio u stvaranje filma Faces.

TEDWomen također je program koji čini TED. Program je koji se bavi temama koje su

GOVORI DOSTUPNI NA WEBU

TED.com je stranica na kojoj je besplatno dostupno preko 1.600 govora. Mnogi govori imaju transkripte na više od 100 jezika, u koje spada i hrvatski zahvaljujući projektu Open Translation Project koji omogućuje volonterima prevođenje TED govora, što je veoma zgodno za lakše praćenje govornika.

Povijest

TED kraticu osmislio je Richard Saul Wurman, arhitekt i grafički dizajner, skupa s Harryjem Marksom 1984. organizirao je prvu konferenciju na kojoj je demonstriran Sony kompaktni disk i Apple Macintosh računalo. Prva konferencija nije bila naročito uspješna što se tiče financijske strane, pa je TED 6 godina bio pasivan. Od 1990. zajednica TEDstera konstantno raste. Godišnji skup održavan je u Montereyju do 2009. kada je prebačen u Long Beach zbog velike popularnosti konferencija i povećanog broja sudionika. U početku su se TED govori stvarno

TED može uređivati i izdavati po Creative Commons licenciji. TEDx se organizira u 133 zemlje.

Srbija ne zaostaje za svijetom što se tiče ideja koje su Vrijedne Širenja, TEDxNoviSad je lokalni program koji je potpuno samostalno organiziran. Cilj ovog programa je kombinacijom snimljenih TED govora s govorima koji se drže uživo, pokrenuti duboku diskusiju i povezanost u malim skupinama. Prvi TEDx događaj u Novom Sadu održan je 2012. u Studiju M, s nazivom EduAkcija. Događaj je pokrenut sa željom okupljanja ljudi iz različitih područja, koja se izravno ili neizravno bave obrazovanjem, kako bi razmijenili iskustva, savjete, ideje...

fokusirane na žene, uključuje teme vezane za rodne razlike i reproduktivno zdravlje. Također postoji TEDMED godišnja konferencija koja se bavi zdravljem i medicinom.

Postoje razne kritike TED-a, TED govore prozivaju kombinacijom prosvjetljenja i osobne ispovijedi. Benjamin Bratton je održao govor na TEDx-u u San Diegu na temu štetnosti TED-a, odnosno o tome kako je TED otišao daleko od prvotnog cilja. Ukoliko želite dobiti tu drugu stranu o TED-u, svakako pogledajte njegov govor.

Ma koliko kritiziran bio, TED jest super stvar, pun dobrih ideja, inspiracije, pozitivne energije i informacija. Osvježenje na webu.

Ivana Rudić

DILEMA S KOJOM SE MLADI DANAS SUSREĆU: OSTATI KOD KUĆE ILI OTIĆI U SVIJET?

Svatko je kovač svoje sreće

Vjerojatno nema mlade osobe u Srbiji/Hrvatskoj/svim drugim sličnim zemljama, koja se nakon srednjoškolske naobrazbe, a i prije, nije zapitala treba li život nastaviti u svojoj zemlji, ili se zaputiti u svijet. I prethodne su generacije bile u sličnoj dvojbi, ali posljednjih je godina sveopća kriza dovela do toga da broj mladih koji odlaze iz godine u godinu raste, pri čemu je mnogima gotovo jedini životni cilj – otići van.

Jednoznačni odgovor na pitanje otići ili ostati ne postoji. Sve ovisi o osobi, njenoj

Niti je život na Zapadu med i mlijeko, niti život u domovini nužno znači neuspjeh i siromaštvo. Naravno, perspektiva je nešto što je uvijek ideja vodilja – imamo li budućnost kakvu želimo i zaslužujemo, ili ne

volji, željama, očekivanjima, nadanjima, ali i njenoj mogućnosti prilagodbe novom životu, novim ljudima, novim odnosima, kulturama, običajima.

Stalna i prolazna kriza

Puno je onih koji su ostvarili uspješan život u novim sredinama, ali ima puno i onih koji su istinski sretni i zadovoljni i doma. Nema pravila: niti je život u inozemstvu (mislimo tu prije svega na Zapad) med i mlijeko, niti život u domovini nužno znači neuspjeh i siromaštvo. Naravno, perspektiva je nešto što je uvijek ideja vodilja – imamo li budućnost kakvu želimo i zaslužujemo, ili ne. U tranzicijskim zemljama prevladava pesimizam i ambiciozne ljude navodi na kupovinu karte u jednom smjeru. Mogućnosti su uistinu sužene – posla nema bez obzira na stupanj obrazovanja, a ako sretnik nekim čudom i dođe do njega, plaća je mala, nedovoljna za sve ono što mlad čovjek sebi želi priuštiti. I što je važnije, nedovoljna za ono što mlad čovjek sebi može priuštiti vani.

Na Zapadu je ipak drugačije. Jest ekonomska kriza i tamo, ali je ona samo prolazno stanje, sastavni dio gospodarskog ciklusa u kojem nakon krize uvijek dolazi prosperitet, vrhunac, pa opet recesija i kriza. Kod nas je, međutim, kriza stalno stanje, mi koji imamo već 20 i nešto za drugo niti ne znamo. Možda se ratova, redova za

početku bez ikoga poznatog ili bliskog, nije lako. Nema roditelja koji su potpora, nema braće, sestara s kojima smo rasli, nema prijatelja s kojima se dijeli i dobro i loše. Ima samo novih ljudi i novih okolnosti, a za prethodni život ostaje Skype.

Često slušamo i čitamo o tome kako bi dobro bilo mlade zadržati u domovini. To

benzin, praznih rafova i hiperinflacije ne sjećamo, ali jako dobro znamo i svugdje oko sebe vidimo što znači bezuspješna potraga za poslom, ili još gore – gubitak posla zbog tehnološkog viška, o čemu slušamo svakodnevno.

Materijalno i duhovno

Vani je situacija bitno bolja, premda nije sjajna. Posla ima, tj. ima ga više nego kod nas i svatko tko je ozbiljno zainteresiran naći će ga. Problem je jedino radna viza, no ako je to riješeno onda je perspektiva kudikamo bolja. Razmišljanja o plaćanju stanarine, ljetovanju, izlascima, nisu opterećujuća, a svatko si može priuštiti novi mobilni telefon, tablet, auto, odjeću, putovanje, sve ono što se u ovom vremenu smatra neophodnim.

Ostaje međutim ono što nije vezano za materijalne vrijednosti. Živjeti u tuđini, u

jest istina, dobro bi bilo. Ali čime? Praznim pričama i političkim obećanjima? Optimizam šire oni kojima je i sada dobro, a njima se povode oni koji se zadovoljavaju malim. Ali, ne živimo u 19. stoljeću i ljudske se potrebe ne završavaju napunjenim trbuhom i krovom nad glavom. Današnji čovjek želi više, a budući da zna kako i može više, čini sve da bi to i postigao. Zato se karte kupuju u jednom smjeru.

Nije ovo ni u kom slučaju poziv svima da napuste zemlju, niti slučajno. Ovo je samo jedno razmišljanje o temi iz nadnaslova ovog teksta. Svatko donosi svoju odluku i odgovoran je za nju. A odluka o odlasku ili ostanku može biti, kao i svaka druga odluka, ispravna ili pogrešna. Razlika je samo u tome što se odluka o odlasku, ukoliko se pokaže pogrešnom, uvijek može ispraviti, a pogrešna odluka o ostanku ne pruža šansu za ispravak.

Tomislav Perušić

ČLANICE HMBS-A IZ ZAGREBA NJEGUJU TRADICIJU KRAJA IZ KOJEG DOLAZE

»Slamarke divojke«

Djevojke koje su na studij otišle u Hrvatsku okuplja slamarska radionica u okviru koje mogu izraziti svoju kreativnost. A svako takvo okupljanje, kako kažu, prođe u smijehu, veselju i »divanu«

Dokaz da odlazak na studij i život daleko od kuće ne nosi uvijek sa sobom posljedicu zaborava kulture i običaja otkuda je netko potekao, daju nam djevojke iz Subotice i njene okolice, koje žive, studiraju ili rade u Zagrebu, a u slobodno vrijeme prave čestitke i ukrase od slame u sklopu slamarske sekcije Hrvatske mladeži Bačke i Srijema.

Većina članica ove sekcije nije prije radila sa slamom, niti je mislila da će ikada naučiti te »male tajne velikih majstora – slamarke divojke«, a naročito nisu očekivale da će im to umijeće donijeti život u Za-

Prčić, također iz Subotice. Neke od njih su podijelile s nama svoja iskustva rada s ovom tehnikom, te sekcijom općenito.

Vedrana Cvijin, studentica PMF-a

Atmosfera na slamarskoj sekciji je izvršna. S obzirom da se održava subotom, to je dobra prilika raditi nešto kreativno, a usput se i družiti. I to je izvrstan način da mi, koji smo došli iz Vojvodine, održavamo kontakt i tu u Zagrebu. Imala sam prijašnjeg iskustva s ovom tehnikom, tako da sam za jedan Uskrs ukasila sva jaja slamom, ali to su bile najjednostavnije stvari. Sad sam

za razliku od ostalih cura koje su ili u Tavan-kutu ili drugdje imale prilike kroz školske aktivnosti susresti tehniku rada sa slamom. Moram priznati kako nisam imala pojma o kakvom je poslu riječ, iako sam i iz same promatračke pozicije mogla zaključiti kako za taj posao treba puno strpljenja, jer je doista »pipkavo«. No, snašla sam se! Nisam znala kako sama priprema slame zahtijeva toliko vremena, a gdje je još rezanje i lijepljenje motiva... Za moju prvu čestitku trebalo mi je 4 sata! A i za svaku drugu. Međutim, kad već imaš pripremljene slame onda izrada ide brže. Daleko od toga da su moji radovi ravni s nekim »profesionalnim«, ali vidi se određeni napredak i zadovoljna sam time. Također sam zadovoljna što se nalazimo, jer radimo nešto korisno i kreativno, čuvamo tradiciju kraja iz kojeg dolazimo, a uz sve to se i družimo. Svaka radionica prođe u smijehu, veselju i »divanu«.

Sanela Stantić, mag. iur.

Na sekciji se okupi nekoliko cura, pa opuštено uz 'divan i kavicu vrijeme brzo prođe, iako radimo po 4-5 sati, ali i napravimo puno toga. Kad sam bila mala, jednom sam bila na slamarskoj sekciji tako da sam otprilike znala što me čeka, znala sam kako slamu treba čistiti i lijepiti na selotejp, a na ovoj sekciji sam naučila i neke osnovne tehnike rada sa slamom zahvaljujući Dijani Prčić. Sada radimo jaja sa slamom, a kad prođe Uskrs, Dijana će nam pokazivati i pravljene ruža i druge slične stvari koje još, kao početnici, ne znamo. S početka, dok nisam naučila dobro baratati slamom, bilo mi je dosta teško raditi – sve je bilo jako sporo, slama se lomila, lijepila je bilo na sve strane i sve mi je to bilo veoma osjetljivo i pipkavo, ali sad već mogu reći kako sam se dosta ispraksirala. Na prvom druženju sam jedva nekako uspjela izrezati cvjetić i naravno nije uopće bio proporcionalan, a danas sam ponosna na svoje radove i drago mi je što sam krenula na ovu sekciju.

grebu. Djevojke su uz instrukcije Dijane Prčić počele za vrijeme adventa praviti čestitke za Božić, koje su uspješno i prodale, a zarađeni novac su donirale društvu. Početkom veljače počele su se okupljati svake subote, te praviti čestitke za Uskrs i ukrašavati jaja slamom, koje će također prodavati i novac donirati društvu, koje će ga iskoristiti za potrebe organiziranja izleta i drugih aktivnosti HMBS-a.

Najaktivnije članice sekcije su: sestre Mirela, Sanela i Maja Stantić iz Tavankuta, Bojana Poljaković, Marija Šokčić i Vedrana Cvijin iz Subotice, te voditeljica Dijana

naučila puno više. Najdraži dio posla mi je izmišljanje što ću napraviti i pravljenje nekih jako sitnih detalja poput iglica od jelke ili perja. Nije mi teško svladati nove tehnika rada sa slamom, ali mi nekad smeta što sve to ide jako sporo – dok se očisti slama, pa izglača... Nije to ništa jako teško, ali oduzima puno vremena.

Bojana Poljaković, dipl. etnologinja i studentica Filozofskog fakulteta

Moje se iskustvo sa slamom do sada svodilo na to da sam kao dijete bacala bale slame, tako da sam apsolutna početnica,

Jelena Dulić

PROMIŠLJANJE O »ULIČNOJ MODI«

ILI VI NOSITE ODJEĆU ILI ONA VAS

Modni internetski portali, blogovi, društvene mreže i tiskani mediji fokusirani na modu umnogome se služe sintagmom »street fashion« (ulična moda). O čemu se zapravo tu radi? Ukoliko se osvrnemo na 20. stoljeće možemo primijetiti kako je svako desetljeće označio određeni modni izričaj i (sub)kultura koja ide uz to.

Godina 1920. može se uzeti kao početak suvremene ere kada je moda u pitanju. Charleston haljine, bob frizure i Coco Chanel koja je žene oslobodila stega korzeta samo su neke od značajki dvadesetih godina prošloga stoljeća. Tridesete godine obilježava povratak konzervativizma u odijevanju. Suknje postaju duže, naglasak je na ramenima, a kako sve ne bi bilo monotono, poznate ljepotice Marlene Dietrich i Greta Garbo neupadljivoj i skromnoj odjeći daju dašak glamura i elegancije. Četrdesete godine uvijek su asocijacija na strahote Drugog svjetskog rata, te se vrlo malo pozornosti pridaje ženskom odijevanju u tom razdoblju. Minimalizam i strogoća krojeva glavne su značajke toga doba.

Poslijeratne godine

Kako se i moglo očekivati, nakon ratnih godina i oskudice dolazi vrijeme veličanja ženske siluete, elegantnih krojeva i punih sukanja. Dovoljno je prisjetiti se zvijezda poput Marilyn Monroe i Audrey Hepburn. Šezdesete godine predstavljaju svojevrsnu prekretnicu, jer se u istom desetljeću javljaju dva dijametralno suprotna modna stila. Početak šezdesetih godina obilježava elegancija Jacqueline Kennedy, a kraj hippie pokret. Šezdesete godine, također, karakterizira pojava mini suknje, te ženskog odijela gdje suknju zamjenjuju hlače. Pierre Cardin uvodi inovacije poput fu-

turističkih modela. Glavne ikone tog desetljeća su Twiggy, Janis Joplin, te Jimmy Hendrix koji su svojim ponašanjem uvelike promijenili životni i modni stil mladih ljudi toga vremena. Sedamdesete godine mogu se shvatiti kao svojevrsan nastavak hippie mode. Naglasak je bio na jarkim razlivenim bojama, cvijeću i općeno na prirodi, miru i antiratnim porukama. Kada su osamdesete godine u pitanju, dovoljno je spomenuti lykru i viskozu u jarkim bojama prekretnice u sportsku odjeću. Naglasak je bio na samopouzdanju i samouvjerenom isticanju svoje osobnosti putem odjeće. Osamdesete predstavljaju određeni završetak modnog stila koji prati određene naputke. Nakon osamdesetih, sve je dopušteno! Miješaju se razni stilovi, materijali, dezeni i boje.

Naglasak na originalnosti

Upravo to nas dovodi do fenomena ulične mode. Može vam se činiti nepotrebnim pregled mode kroz dvadeseto stoljeće, ali u cilju razumijevanja »street fashiona«, to je nužan preduvjet. Dakle, kako bismo ga u najgrubljim crtama mogli opisati? On se javlja kao suprotnost odjevnim komadima koje lansiraju svjetski poznati dizajneri. Ulična moda naglašava individualnost i slavi različitosti, ona je sredstvo neverbalne komunikacije sa slučajnim prolaznicima na ulici. Kada kažem kako street fashion predstavlja suprotnost high street dućanima, mislim na činjenicu da se vrlo često radi o second hand robi ili vintage komadima iz bakinog ormara. Naglasak je na originalnosti, a ne na modnoj marki. Budući da živimo u svijetu u kojemu svatko može doživjeti svojih pet minuta slave ukoliko je u tome ustrajan, nužno je biti drukčiji, upadljiv i jedinstven. Street fashion to dopušta.

Spajanje nespojivog

Spajanje nespojivog: suknja do ispod koljena (karakteristična za četrdesete godine 20. stoljeća) kombinirana s majicom duginih boja u hippie stilu i cipele na visoku petu futurističkog stila. Jedini preduvjet za pravljenje ovakvih kombinacija jest samopouzdanje. Međutim, vrlo je teško očuvati originalnost i jedinstvenost. Zagreb je dobar primjer za to. Na ulici se u svako doba dana mogu vidjeti momci i djevojke koji imaju svoj prepoznatljiv modni stil koji pokazuju s uživanjem i ponosom. Međutim, pogledate li malo bolje, vidjet ćete da raznolikosti nema. Nose se šišir malog ili velikog oboda, djevojke kombiniraju hlače cvjetnog dezena s kariranom košuljom. Elegantne čipkane haljine kombiniraju se s crnim kožnatim jaknama i čizmama sa zakovicama. Sve to na prvi pogled izgleda kao eksplozija individualnosti, hrabrosti, neopterećenosti i bunta. Međutim, vrlo često se radi o upravo suprotnom. Street fashion sada je mainstream - jarke boje i upečatljivi dezeni sada su obilježje uniformnosti, a ne jedinstvenosti. Uzevši u obzir sve prethodne faktore, iznimno je teško izgraditi vlastiti prepoznatljivi stil. Ponekad pomislim kako je vrijeme za povratak na jednobojnu garderobu jednostavnog kroja. U ovo vrijeme eksplozije boja i dezena, jednostavnost bi bila pravo osvježenje. Međutim, vrlo brzo bi i to postao mainstream. U čemu je onda poanta? Poanta je upravo u tome hoćete li vi nostiti odjeću ili će ona nositi vas? Vrlo jednostavno. Samopouzdanje je ključan faktor. Govorom tijela pokazat ćete jeste li osoba sa stavom ili pak puki rob modne histerije. Upravo zato, nosite samo ono u čemu se osjećate dobro!

Nevena Balažević

LITERA

Klub: Eos

Prva, druga, treća razbijena čaša. Uskomešana masa se baca, kida i lomi po podu. Ne zna želi li plesati ili se želi boriti, svega milisekunda dijeli harmoniju od kaosa. Čuvari su nemirni i na oprezu, atmosfera je napeta. Promatrajući sa strane, dobiva se dojam sloma pijanog savršenstva koje smo do sada imali i početak pijanog nereda. Svi su kao na iglama – ne žele prekinuti ovo stanje sreće, ali ukočenim praćenjem eksplozivne mase u sredini oni čine upravo to.

Prostorija je prepuna ljudi koji ulaze i izlaze, djevojaka koje se drže za ruke i istrčavaju do toaleta, momaka ili hrabrijih djevojaka koje naručuju stidljivijim frendicama piće, ljudi koji su prezauzeti promatranjem atmosfere i iščekivanjem kraja i ljudi koji još uzaludno pokušavaju popraviti noć. Vučen od strane vruga na desnu i Ivane Orleanske na lijevu, nekako se nađoh u WC-u. Nema zrcala, što me muči. Volio sam pogledati svoje lice u ovakvim trenucima, na njemu bi se uglavnom ogledalo ili nešto zastrašujuće ili nešto prelijepo. Nisam bio siguran što me je točno fasciniralo kod tih introspekcija u ovakvim noćima. Nekada bih minutama zurio u svoje oči, pravio grimase, bježao od realnosti i problema, baveći se isključivo fizikom svoje glave. Ona me je mučila, njeno nesavršenstvo, njen nesklad me je dovodio do ludila. Kakva li je to frizura?! Kakav je to pogled!? Čija su to siromašna usta koja vapi za poljupcima, a poljupce nikada ne dobivaju?! Jesu li moja? Možda je i bolje što nema zrcala.

Iz susjedne prostorije dopiru uzdasi i vapaji. Iskustvo mi govori da samo napustim toalet i vratim se onom nemiru koji plamti na podiju, bez razmišljanja o bilo čemu drugom osim o vlastitom dobrom raspoloženju. Ipak, vrata druge prostorije su poluotvorena, te pri izlasku vidim sitnu djevojku kako čuči i cipele druge djevojke čija je glava, pretpostavljam, nagnuta nad otvor WC školjke. Prizor mi je mučan, ali sam pribran – ne viđam ovo prvi put te nisam nimalo iznenađen, priznajem sebi, ovo sam i očekivao. Iz prostorije dopiru samo prigušeni jecaji i trljanje prijateljske ruke o crnu haljinu. Ta me ruka pogleda, prostrijeli veselim pogledom kao da se apsolutno ništa ne događa i promumla riječi toliko pijane da ih niti ja nisam mogao raspoznati. Pitala me je kako se provodim. Na njenom licu i položaju tijela ogledale su se male godine, premale za ovakvo mjesto, ogledalo se nerazumijevanje za osobu pokraj nje, njen glas prštao je glupošću. »I'm having a blast!«, odgovorio sam. Nije dala nikakav signal da je primila poruku – vjerojatno nije razumjela engleski. Umjesto odgovora, šutjela je i nastavljala uporni pokret lijeve ruke – trljajući leđa svoje prijateljice u crnoj haljini, čiji se glas nije čuo već duže vrijeme. Odakle sam ja stajao, činilo se kao da je mrtva. Razumio sam djevojku u crnoj haljini, naime, ja sam bio ta djevojka prije svega par dana. I prije par tjedana i par mjeseci. Želio sam otjerati površnost koja je čučala pokraj nje i pružiti joj ono za čim znam da je žudjela. Možda zagrljaj, možda samo uho za slušanje, možda iskrenu priču iz najdubljih provalija moje podsvijesti. Nisam mogao znati koja je bila njena životna priča, nisam mogao znati što je radila čitavu ovu noć niti što je popila, nisam znao u kom se društvu kreće, čemu je naučena i koje su joj navike, nisam znao kakvu glazbu sluša niti kakvu umjetnost voli, nisam znao je li ovu haljinu obukla jer je tako željela, ili jer su joj prijateljice rekle da joj odlično stoji. Nisam znao iz kog je dijela grada niti tko su joj roditelji i pod kakvim svjetonazorom žive. Nisam znao njenu religiju, njene ocjene niti posvećenost znanju, nisam znao čak ni kako izgleda. Ali sam vidio u njoj sebe i znao sam da je nesrećna. Znao sam da je razočarana, znao sam da se pita tko je ova osoba koja je pokušava utješiti i znao sam da se pita zašto ta ruka misli da je toliko važna. Znao sam da se ne može podići i nastaviti dalje, znao sam da to nije mogla ni prije mjesec dana, ni prije tjedan dana, a da se opet podigla i produžila Ulicom žalosti. Znao sam kako u sebi ponavlja neke stihove ili neke riječi kojima se još više ukopava u rupu iz koje ne vidi izlaz, znao sam da je muče bezbrojne zagonetke i pitanja kojima ne zna odgovor. Znao sam da ni u trenucima kada je najiskrenija sa sobom ne može opisati zašto se osjeća tako crno i upitno. Znao sam da ne može zaboraviti izdaje, razočaranja, suze, znao sam da ne može zaboraviti lijepe trenutke za kojima čezne, znao sam da ne može zaboraviti sjećanje koje ju je obilježilo. Znao sam da nije sigurna u svoju sadašnjost, a kamoli u svoju budućnost, znao sam da nije sigurna tko je i tko želi postati.

Znao sam, jer ona i ja, to je isto.

Zvala se Eos.

Ivan Kovač

Ukoliko pišete te želite da i vaši književni radovi (proza, poezija, esej...) budu objavljeni u rubrici »Litera«, možete ih poslati na naš e-mail: kuzis07@gmail.com.

DNEVNIK JEDNE STUDENTICE

Proljetna generalka

Za vrijeme studiranja često zaboravljamo kako je mjesto gdje spavamo ne samo naš privremeni smještaj, već dom. Sredite vašu malu oazu mira i vidjet ćete koliko ćete imati više energije, te biti ponosni

Koliko smo dugo čekali ovaj trenutak da kažemo čizmama »vidimo se krajem jeseni« i preobujemo se u cipele i starke?! A tek dugim zimskim kaputima i čarapama koje svaka mama tjera svoju kćer nositi kako se ne bi prehladila? Stali smo na kraj odbrojanju – došlo nam je proljeće! Čak je i poranilo, ali nitko se nije nimalo požalio na sunčane dane, a o tome najviše svjedoče nasmijana lica na špici. Dobra atmosfera se osjeća u zraku, sve više mladih sjedi po parkovima i kupa se u sunčevim zrakama. Uz knjigu, grickalice i dobrog prijatelja, što će ti više u tom trenutku?

S novim godišnjim dobom okrećemo još jedan list i male izmjene u dnevnoj rutini mogu pomoći da proživimo studentske dane punim plućima. Za početak, generalka u domu je odličan početak! Prašina u stanu ili domu, gdje god ste smješteni, zbog sunca se sve više skuplja, pa bismo se mogli baciti na proljetno čišćenje. Ni bruci više nemaju izgovore kako su navikli da im mame najviše spremaju, privikli su se na nove obveze, a ako nisu, sad je idealna prilika da se poprave. Vrijeme je za sezonsku promjenu, koja ne mora uopće biti noćna mora i tlaka, već prava avantura, samo pusti dobru glazbu i kreni!

Prašina, prozori, ormar

Tijekom hladnih zimskih dana dogodi se da nakupimo mnoštvo garderobe, nepotrebnih vrećica i bilježnica, skripti i fo-

tokopiranih knjiga iz prošlog semestra. I dodatno spomenuti – ispitni rok koji je toliko dugo trajao i samo ako niste u skupini »opsesivnih«, znate koliko se može stvari nakupiti dok mislimo »samo da prođe rok, pa ću...«. Sad više nema izgovora i vrijeme je za akciju! Uključite vašu omiljenu postaju na radiju, pojačajte volume ili jednostavno pustite listu na YouTube i krenite. Prva meta bi trebali biti – prozori. Prozračite prostorije i oribajte prozore! Potom obrišite prašinu koja se pogotovo zbog sunca koje pada izravno na sobu nakupi po policama, televizoru, zrcalima i pogledajte koliko vam već za početak sja prostor u kojem živite.

Kad se umorite, samo nastavite plesati uz vašu omiljenu numeru, a nakon stanke otvorite ormar i bacite na krevet sve što se nalazi u njemu. Imat ćete i što za vidjeti. Možda otkrijete majicu koju ste dugo tražili, ili nađete traperice u koje niste mogli stati dulje vrijeme, a ove godine vam mogu poslužiti! Nikad ne znaš dok ne probaš, zato iskoristite svaki odjevni predmet koji biste rado obukli, a zaboravili ste da vam zapravo stoji sve vrijeme u ormaru.

Oaza mira

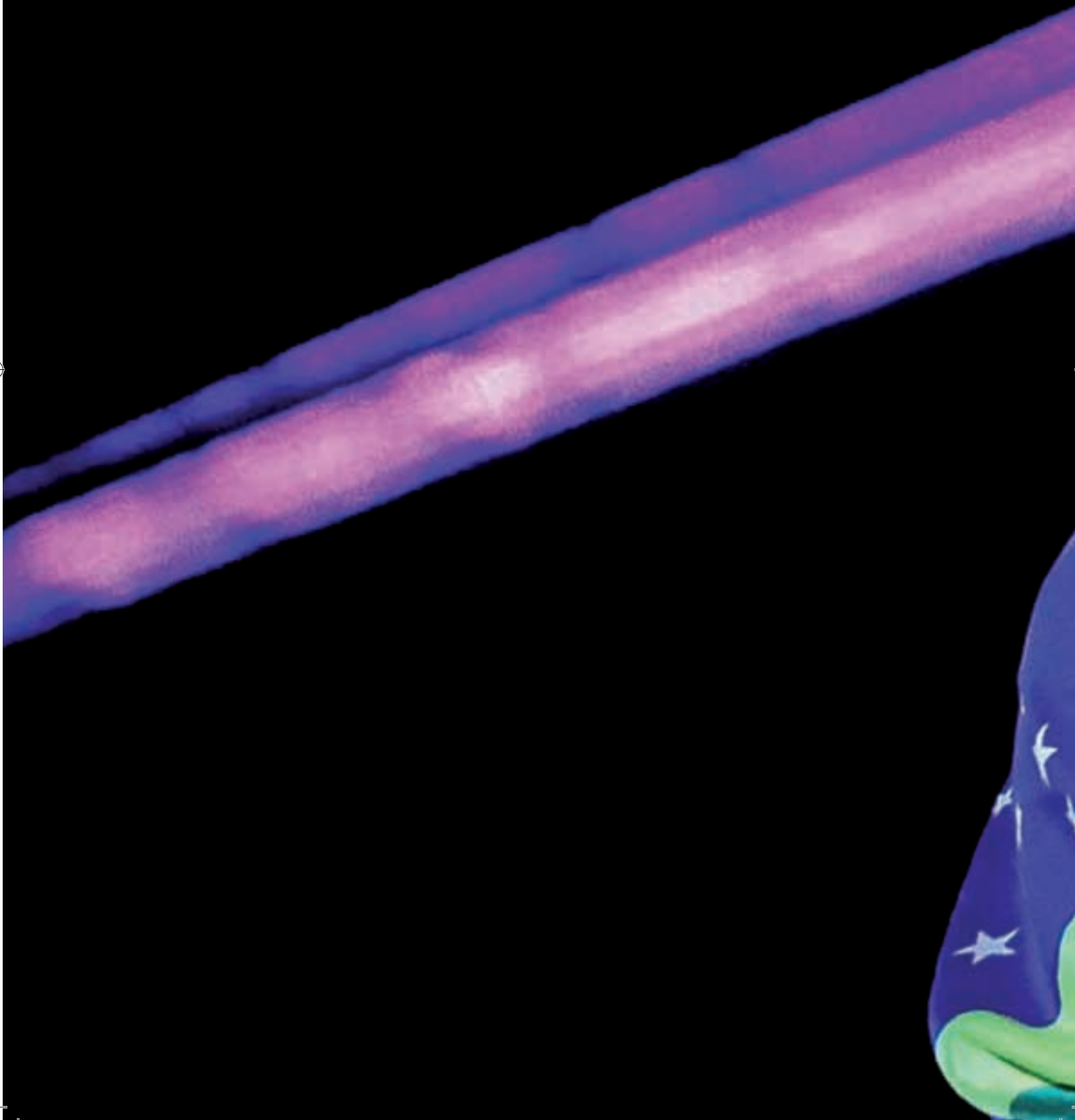
Koristite je svaki dan, pogotovo ako ste pripadnica nježnijeg spola. Torba! Je l' vam

se dogodilo da ste otvorili svoju torbu i da niste mogli vjerovati što se sve nalazi unutra i koliko god je pokušali očistiti, uvijek se iznova »magično« stvore nove sitnice koje vam DOISTA trebaju?! Od rupčića, do plaćenih računa, pakiranja žvakaćih guma, do letaka koje svakodnevno pokupimo na ulici od studenata koji nam ih nude po trgu... Opet, sve stvari iz torbe možete staviti na stol i otkriti nešto što vam je upravo trebalo. Možda baš nađete gume za kosu koje se relativno brzo »izgube«, ili novac na koji ste u potpunosti zaboravili!

Osvježite svoj prostor u kojem živite nekom slikom s vašim bližnjima, ili unesite života sa saksijom cvijeća. Za vrijeme studiranja često zaboravljamo kako je mjesto gdje spavamo ne samo naš privremeni smještaj, već dom, pogotovo ako ne putujete gotovo svaki vikend doma. Sredite vašu malu oazu mira i vidjet ćete koliko ćete poslije spremanja imati više energije, bit ćete ponosni na sebe što ste učinili nešto korisno za sebe i ukućane, i usput zategnut ćete se jer je čišćenje zapravo odlična tjelovježba! Izaberite jedan dan kad nemate pretjerano puno obveza, rezultati će biti vidni, a ukućani zadovoljni. Do sljedećeg broja, ostanite viječni i iskoristite ove sunčane dane koji su pred nama...

Donna Diana Prčić

David Guetta

KUŽIŠ ?!

NAJBOLJI ALBUMI POPULARNE GLAZBE: ALLMAN BROTHERS – »IDLEWILD SOUTH« (ATCO CAPRICORN, 1970.)

Fantastična gitarska međuigra

Legenda o braći Allman i njihovoj rock-blues skupini, komuni u kojoj su živjeli sa svojim tehničarima, toncima, djevojkama, jedna je od najljepših pripovijesti u žanru. Prvu postavu skupine sačinjavala

su dva bubnjara, Jai Jaimoe Johanson i Butch Trucks, dvojica solo-gitarista, Duane Allman i Richard Dicky Betts, basist Barry Oakley, te mlađi brat Allman, Gregg, koji je bio zadužen za klavijature i vokal.

Fantastična međuigra dviju gitara (u to vrijeme s dva solista svirali su samo još u bendu Big Brother And The Holding Company, s Janis Joplin), raznovrsnost folk, blues, boogie, jazz fusion i rock ritmova koje su prospala dvojica bubnjara, davao je fantastičnu podlogu skupini. Ne smijemo zaboraviti ni na basista Barryja Oakleya, koji je specifično koristio svoj instrument, kao treću gitaru. Kada se sve-mu tomu doda majstorsko baratanje klavijaturama i viskijem natopljen glas Gregga Allmana, dojam je potpun.

»Idlewild South« njihov je drugi album, objavljen 1970. Godine. Album je doživio lijep uspjeh kako kod publike tako i kod kritičara. S njega su se izdvojile pjesme: »Midnight Rider« (kasnije i u repertoaru Stvena Stillsa i Joe Cockera.), »Revival«, sjajni dugi session u kojem virtuoznost svih članova dolazi do izražaja, te magični instrumental Dicky Bettsa »In Memory Of Elizabeth Reed«, koji ostaje favoritom njihovih koncertnih izvedbi, uz Greggovu »Whipping Post«.

Na žalost, vozeći se s jednog tulumu kući u komunu, Duane Allman je pao s motora i izgubio život. Da apsurd bude veći, tek koji mjesec nakon toga, na istom mjestu, na isti način, gine i Barry Oakley.

Grupa se teško oporavila od ovih udaraca, ali usprkos tomu traje do današnjih dana. Inače, koncertni album grupe »Live At Fillmore Est« smatra se, potpuno opravdano, remek-djelom žanra.

Robert Tilly

SUPERMAN

BILL HICKS

OD SMIJEHA DO ZBILJE

Američki zabavljač Bill Hicks, punim imenom William Melvin »Bill« Hicks, bio je puno više od komičara. Zapravo je bio vrlo inteligentna i socijalno odgovorna osoba, koja je društvenu kritiku provlačila kroz zabavne nastupe osvajajući srca publike. Živio je tek 33 godine (Valdosta, 16. prosinca 1961. — Little Rock, 26. veljače 1994.).

Zbog svojih širokih gledišta, u ranoj je dobi djelovao kao pobunjenik u sredini odanih baptista. Tragao je za svojom duhovnošću, a roditelji su ga poslali na psihoanalizu. Nakon prvog odlaska terapeut mu je rekao kako nije potrebno da dalje dolazi on, već onaj tko ga je poslao.

Počeo je nastupati već sa 16 godina, tada u Comedy Workshop u Houstonu, Texas. Sljedećih je godina proputovao SAD gostujući na televizijama, ali je pravi uspjeh polučio u Velikoj Britaniji.

Nakon uporabe rekreacijskih droga često se šalio na taj račun. Godine 1987. preselio se u New York i idućih pet godina držao 300 predstava godišnje. Prešao je na cigarete, te se šalio i na taj račun. Osim nastupa uživo, snimio je i video, pa čak i glazbeni album.

Njegovi brojni pažljivo ali snažno izraženi stavovi doveli su u pitanje općeprihvaćena mišljenja. Ciljano je tjerao ljude na samostalno razmišljanje. Kritizirao je konzumerizam, površnost, prosječnost i banalnost u medijima i popularnoj kulturi, za koje je rekao kako su oruđe vladajuće klase, koja ih na taj način drži glupima i apatičnima. Sebe je nazvao »Chomskym s masnim vicevima«.

Kada mu je jedna osoba iz publike dobacila kako ne dolaze na komediju da bi razmišljali već se zabavljali, odgovorio je: »A, kamo odlazite razmišljati? Vidimo se tamo.«

Više puta je govorio i o ubojstvu predsjednika Johna Kennedyja, dovodeći u pitanje službenu verziju događaja. Također je dovodio u pitanje propagandu o talačkoj krizi u mjestu Wako, iračkom ratu...

»Rat je kada se dvije vojske sukobe, dakle to nije bio rat. Predsjednik Bush se pretvorio u demona. Predajemo se — nema veze, bježimo — prekasno. Zar tehniku kojom gađamo protivnike ne bismo mogli koristiti da dostavljamo pomoć gladnima? Vidi, gladna osoba u Etiopiji, gađamo ga bananom. To bi bile pametne bombe. Irak je imao 150.000 žrtava, SAD 79.«

Godine 1993. bio je na snimanju večernjeg šou programa Davida Lettermana, no cijeli je nastup izbačen iz programa — što je bilo prvi put da se tako nešto dogodilo na CBS-u.

Ipak, čini se kako je njegova najjača poruka bila ona nazvana »Vožnja«: »Svijet je kao vožnja u zabavnom parku i, kada se počnete voziti, mislite da je to sve stvarno, jer su naši umovi toliko moćni. Idete gore-dolje, lijevo-desno, i imate uspone i padove, a sve je obojeno jarkim bojama i veoma glasno. I zabavno je neko vrijeme. Neki se ljudi voze već dosta vremena i oni se počinju propitivati: Je li ovo stvarno ili je ovo samo vožnja? A drugi su zapamtili i kažu nam: Ne brini se, ne boj se, jer ovo je samo vožnja. A mi ubijemo te ljude. Ušutkajte ga! Puno smo investirali u ovu vožnju, ušutkajte ga! Pogledajte kako sam zabrinut! Pogledajte moj debeli račun u banci i moju obitelj. Ovo mora biti stvarno. No, ovo je samo vožnja. Ali mi uvijek ubijemo te dobre dečke koji nam to žele reći, jeste li primijetili? I puštamo demone da haraju okolo. Ali nema veze, jer ovo je samo vožnja. I mi to možemo promijeniti kad god poželimo. To je samo stvar izbora, nema napora, nema dodatnog posla, ne treba dodatnog novca, samo izbor, upravo sad: između straha i ljubavi! Strah znači: kupite veće brave, više oružja, kamere u vašim dvorištima, zatvorite se. A ljubav znači da se svi vidimo kao dio Jednoga. Evo što možemo napraviti da promijenimo svijet, upravo sad, za bolju vožnju. Uzmimo sav onaj novac koji koristimo na oružje i obranu svake godine i, umjesto toga, potrošimo ga na hranu, odjeću i obrazovanje za sve siromašne na svijetu, za što bi bilo više nego dostatno novca, bez da izuzmemo i jedno jedino ljudsko biće. I možemo istraživati svemir. Zajedno. I vanjski i unutarnji. Zauvijek, u miru.«

Bill Hicks umro je u 32. godini. Njegovo oproštajno pismo završava rečenicom: »Otišao sam u ljubavi, smijehu i istini, i gdje god ljubav, smijeh i istina borave, tu sam i ja duhom.«

Nikola Perušić

SASTAVAK ZA PRIMJER

Kiša

Po stazama ovoga planeta hoda oko 7 milijardi ljudi svakoga dana. Svatko, ali ama baš svatko od nas ima različite potrebe. Imamo potrebu za hranom i pićem. Potrebu za novim i još novijim trapericama i njima sličnim krpicama. Potrebu za zdravljem i razumom. Imamo potrebu za zrakom, slobodom, iskrenim osmijehom i ljubavlju. Zapravo, ljudi žive život ispunjavajući te potrebe i zasnivajući se na njima. Nekada pomislim kako sam ja jedina koja se obazire na nešto kao što je kiša. Obožavam kišu. Volim slušati kako kapljice udaraju o rolete moje sobe. To sitno pucketanje kao da miluje moje uši. Svaka kapljica podsjeća me na nekakvu malu damu. Krhke su, nježne i sitne, a opet toliko dinamične i primjetne. Stvore se niotkuda, a nikada ne nestaju. One golicaju zrak i osvježavaju ga, a onda brzo skliznu niz prozore, drveće ili kišobrane. Voda nema ukusa, mirisa niti boje, ali kiša ima. Miris kiše odiše svježinom. Neki govore kako je to

miris pokisle trave, ali to je miris kiše. Taj miris ne posjeduje niti najljepši parfem neke bogate žene. Jesenske kiše su dosadne, monotone i sive, ali su toliko graciozne. Ipak, najljepša kiša je ljetna. Kada se kroz sunčeve zrake probijaju, iste one dinamične kapljice postanu pune topline. Na nebu se izdigne velika duga bez početka i kraja s divnim nijansama prirodnih boja. Kada padne ta ljetna kiša volim biti vani. Volim se kupati na njoj i »piti« je. Ona je ujedno i hrana. Hrani velike njive starih poljoprivrednika, hrani listove bakinog cvijeća u vrtu, hrani leptire i kukce slične njima i hrani dušu kišoljubitelju kao što sam ja. Dok mi teorija geografije nije pokvarila tu zamisao, mislila sam kako kišu šalje Bog. Ne šalje nam je kada su suše na njivama, niti kada dođe jesen - vrijeme za kišu, šalje nam je kada ljudi pretjeraju. Bog nama sve prašta, ali nekada ne stigne sve oprostiti svima i očistiti duše svih nas, zbog toga, bila sam uvjerena, Bog šalje kišu. Šalje nam kišu da spere sve naše pogreške i loše zadaće. Da nam očisti ceste, razbistri naše umove. Po mojem mišljenju, kiša je svemoguća. Mislim kako je ona kao najutjecajnija i najsnažnija žena čak i prema najoštrijem muškarcu. Znam kako tema za koju sam se odlučila jest čudna, ali kiša je doista nešto o čemu veoma često razmišljam i upravo zbog toga sam se odlučila za nju. Volim njene zvuke, njenu svježinu i mirise. Kada me ništa drugo ne smiruje, kiša će. Imam veliku potrebu za kišom i nekada mi se čini kako me ona održava živom.

**Majda Stantić 1. F,
Gimnazija »Svetožar Marković«,
Subotica**

SASTAVAK ZA PRIMJER

KAZALIŠTE – nekad i sad

Penjem se stubama, laganim koracima približavam se visokim vratima, jednim od onih velikih teških vrata. Srećom, ne moram ih otvarati jer su se oba krila već davno opružila svom svojom širinom i dužinom i kao da čekaju nekoga utopiti u svome zagrljaju. Nema baš puno ljudi, vjerojatno sam poranila. Nastavljam laganim koracima kako ne bih narušila trenutačni mir, prolazim pokraj velikih slika i plakata. Nastavljam kroz vrata, ulazim u dvoranu. Čujem glasove i korake - skoro pa odzvanjaju, nema graje i ako se potrudiš možeš jasno razumjeti o čemu se priča. Nikad nisam voljela te zvukove koji se odbijaju od zidova – sve to nekako asocira na prazninu, na veliki prostor kojem fali života. Konačno, našla sam rezervirano sjedalo, još samo da se svjetla pogase i da pozornicom ovladaju lica, nepoznati likovi koji probude čovjeka svojim nasmijanim i tužnim licima.

Da, kazalište... priznajem, nisam redovita posjetiteljica, kao djevojčica češće sam odlazila na predstave. Srednja škola mi je vratila želju da mali ekran zamijenim kazališnom pozornicom. Ljudi polako pune dvoranu, ali u mojem redu i dalje nisu popunjena sva mjesta. Obuzeta tim praznim sjedalima pravim paralelu između kazališta koje sam poznavala kao dijete, onoga što sam naučila u školi i ovoga sada. Pitam se: »Što se dogodilo?« Kao dijete trčala bih s ostalom djecom u prve redove dok bi mama išla za mnom s govorom kojeg sam znala napamet: »Ovdje

sjedi jedan čiko koji se ljuti kada mu zauzmu mjesto.« To bi vjerojatno umirilo moju uzbuđenost pa bi me lakše odveli do rezerviranog sjedala. Nakon predstave, dok su roditelji vodili »dubokoumne« razgovore o kvaliteti predstave i glume, mi djeca vodili bismo »rasprave« oko toga tko je koji lik, tko je sličan kome i tko je prvi došao na ideju biti taj i taj lik. Polako sam zaboravljala kako je bilo lijepo smijati se s drugom djecom i razmjenjivati dojmove. Ali sa srednjom školom došlo je i novo gradivo koje mi je proširilo vidike.

Puno sam naučila, zar nije neobično da je preteča kazališnoj predstavi još iz antike, iz obreda igranog u čast bogu Dionizu? Naime, iz zbora bi se izdvojio vođa koji je vremenom dobio obrise glumca, a zbor je bio poput komentatora. Tako je začeta tragedija i prve izvedbe se pripisuju Tespisu. Kasnije Eshil uvodi drugog, a Sofoklo trećeg glumca, time predstave dobivaju još realniju dimenziju. Ono što je jako davno bilo igrano u čast bogova – danas je dostupno i nama. Ali gdje smo mi?

U srednjem vijeku kazalište je uspjelo prevladati prepreke koje je postavila Crkva. Kršćanstvo je zaziralo od bilo kakvih igrokaza, predstava – okupljanja općenito. Gluma je bila nedostojan čin, pa čak i grijeh. Putujuće družine, tzv. Žongleri, svojom su originalnošću i improvizacijom te slobodnijim predstavama, najčešće komedijama koje su izvođene u Rimu, uspjele očuvati

neke osobine koje su razvile europsko srednjovjekovno kazalište. Primijetila sam kako one prve drame imaju malo ženskih uloga, razlog tomu je što je samo muškarcima bilo dopušteno glumiti. Oni bi se prerusili u žene, te odigrali te kratke uloge. Ali, vremenom i žena je ovladala pozornicom. Izgled kazališta se također mijenjao, način gradnje, boje, detalji, tumačenje tih detalja... Sve to, i još puno toga je kazalište proživjelo, ali ono i dalje opstaje.

Sada, čekajući da se svjetla ugase, a pozornicom zavladaju glumci, ponovno osluškujem tišinu koja ljudskim glasovima daje neugodnu jačinu. Gdje je euforija, nestrpljivost? Što se dogodilo? Vrijeme se dogodilo. Na primjer: toliko ulažemo u tehniku da smo postali žrtve te tehnike i otuđujemo se od društva. Ne mogu nikoga osuđivati, i sama sam dio toga. Danas je lakše pretražiti internet, preletjeti koji kanal ili odgledati neki film. Nismo lijeni koliko nismo upoznati s pravim vrijednostima, sa svijetom. Ali svakako svijet nećemo upoznati kroz male ekrane. Možda ćemo upoznati dio svijeta, ali ga nećemo osjetiti, proživjeti. Malo ulažemo u kulturu, nekada se kazalište više cijenilo.

Svjetla se gase, pozornicu su obasjali reflektori, zavladała je ona napeta tišina pred veliki početak. Nije isto »uživati« i preko ekrana.

**Nada Vujković Lamić, 3. F,
Gimnazija »Svetozar Marković«, Subotica**

BESPLATNI INTERNET ZA CIJELI SVIJET

Američka kompanija želi Avesti besplatan internet za cijeli svijet. Ideja je da iz svemira omogućuje internet svima, bez obzira na lokaciju. Neprofitna organizacija sa sjedištem u New Yorku, Media Development Investment Fund (MDIF), želi napraviti stotine malih satelita i zemaljskih postaja i stvoriti mrežu uz pomoć koje bi svatko s mobitelom ili računalom imao pristup internetu. Ta organizacija tvrdi da trenutačno više od 40 posto ljudi nema pristup internetu, ponajviše zbog velikih troškova dovođenja »mreže svih mreža« u zabačena područja, poput Sibira ili nekih udaljenih otoka. MDIF priznaje da gradnja takve mreže nije jeftina. Samo jedan satelit i njegovo postavljanje u orbitu, a potrebno ih je nekoliko stotina, koštat će oko 300.000 dolara. Lansiranje prvog satelita predviđeno je za ljeto sljedeće godine. Nazvali su ga »Outernet«.

VELIKO otkriće vezano uz VELIKI prasak!

Znanstvenici koji su radili na BICEP2 (Background Imaging of Cosmic Extragalactic Polarization) teleskopu, koji se nalazi na Južnom polu, objavili su kako su otkrili dokaze gravitacijskih valova koji potječu još od vremena Velikog praska. Slike ovih gravitacijskih valova, ako mjerenja znanstvenika iz centra Harvard-Smithsonian budu potvrđena, dokazuju kako je svemir u prvim sekundama nakon Velikog praska prošao tzv. inflaciju. Ovo što su znanstvenici snimili su primordijalni gravitacijski valovi, nastali prije 13,8 milijardi godina kad se svemir počeo širiti. Teleskop je snimio ove valove nekih 380.000 godina kasnije, kad se zvijezde još nisu formirale i materija je bila rasuta svuda po svemiru kao nekakva plazma. Samu sliku gravitacijskih valova znanstvenici su uočili u kozmičkom mikrovalnom zračenju (CMB), kroz nejednakosti u temperaturi. Kozmolozi su se zasad, na osnovi iznesenih informacija, složili da će ovo otkriće vrlo vjerojatno biti potvrđeno. Osim što omogućuje da pogledamo u prošlost dalje nego ikad prije, ono »otvara prozor prema bilijun puta većoj energiji od Velikog hadronskog sudarača«, napisao je kozmolog Avi Loeb.

»TEST SMRTI«

Znanstvenici su ostali u čudu kada su otkrili da Zmogu predvidjeti kakav rizik za smrt postoji kod naizgled zdrave osobe u idućih pet godina. Ovo revolucionarno otkriće moguće je na temelju četiri glavna biomarkera u tijelu. »Test smrti« predviđa koja je vjerojatnoća da zdrava osoba umre u idućih pet godina, iz bilo kog zdravstvenog razloga. Znanstvenici su oduševljeni što uz pomoć jednostavne krvne analize

moгу znati hoće li neka osoba umrijeti u idućih nekoliko godina, bez obzira koliko zdrava u tom trenutku bila. Osobe čija četiri osnovna biomarkera nisu u redu imaju veću mogućnost smrtnog ishoda u razdoblju od pet godina. »Ono što je najzanimljivije jest da biomarkeri pokazuju rizik od smrti s obzirom na različite oblike bolesti, poput srčanog udara ili raka. Čini se da oni pokazuju neko opće stanje organizma«, rekao je liječnik Johannes Kettunen s Instituta za molekularnu medicinu u Finskoj. »Vjerujemo da ćemo u budućnosti ovo otkriće moći iskoristiti kako bi utvrdili koje naizgled zdrave osobe zapravo imaju ozbiljne bolesti te da ćemo im na taj način moći pomoći na pravi način«, rekao je. Biomarkeri su biološke molekule u krvi čovjeka, tjelesnim tekućinama ili tkivima koje mogu pokazati da se u tijelu odvija neki abnormalan proces koji vodi do bolesti. Razina određenog biomarkera ukazuje na rizik od oboljenja pacijenta ili njegovu reakciju na terapiju. Primjerice, razina kolesterola se mjeri da se vidi kakav je rizik od srčanih bolesti. Znanstvenici su proučavali uzorke krvi 17.000 naizgled zdravih pojedinaca, pritom koristeći više od 100 različitih biomarkera. Nakon toga proučavali su ih pet godina, tijekom kojih je preminulo njih 684. Kasnije je otkriveno da svi preminuli imali sličnu razinu četiri biomarkera. Osoba kod koje je zabilježena najviša razina biomarkera umrla je već u prvoj godini istraživanja.

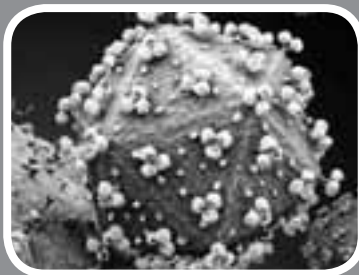

Najmanji planet manji je nego što se mislilo

Mjerenja obavljena NASA-inim orbiterom Messenger, koji kruži oko Merkura, odgovaraju predviđanjima koja su rezultat računalnog modela koji znanstvenici koriste kako bi utvrdili unutarnji sastav planeta, kemijske procese i strukturu. »Mnogo je procesa na planetu pokrenuto gubitkom topline - to je primarni pokretač evolucije planeta«, kaže Byrne. »Nismo krenuli s tim da potvrdimo točnost toplinskog modela, no pokazalo se da je rezultat točno onakav kakav je predviđen u posljednje vrijeme.« Ranije karte površine Merkura datiraju iz sredine 1970-ih. NASA-ina letjelica Mariner 10 tri puta je obletjela planet snimivši oko 45 posto njegove površine. Ti podaci pokazivali su da je Merkur izgubio dva do pet kilometara u promjeru, što je u suprotnosti sa znanstvenim modelima gubitka topline za planet. Osim što su saznali više o razvoju Merkura, otkriće ima posljedice na procjenu sastava planeta izvan Sunčeva sustava, kažu znanstvenici. »Možda je Merkur arhetipski primjer onoga što planet čini i kako se ponaša tijekom hlađenja«, kaže Byrne. Rezultati istraživanja objavljeni su u časopisu Nature Geoscience.

Drevni virus oživio nakon 30.000 godina u ledu

Pithovirus sibericum, kako je nazvan virus, pronašli su francuski znanstvenici duboko u smrznutom tlu. Pronađen je na dubini od trideset metara ispod površine zemlje i spada u porodicu divovskih virusa, koji su toliko veliki da se mogu vidjeti kroz običan mikroskop. To je najveći virus ikada otkriven. Srećom, virus ne napada ljude ili životinje, nego samo amebe.

Profesor Jean-Michel Claverie iz Instituta tvrdi da je globalno zatopljenje sibirskih prostranstava i njihovo eventualno iskorištavanje za industrijsku eksploataciju zbog rudnih i mineralnih bogatstava »siguran put u katastrofu«. »Ovakvi virusi mogu predstavljati ozbiljnu prijetnju za zdravlje stanovništva«, poručuju iz francuskog znanstvenog instituta. Naime, iako ovaj virus nije opasan za ljude, drugi, slični njemu, mogli bi biti. »Prijetnja je realna, nije u sferi znanstvene fantastike«, kažu znanstvenici koji navode primjer virusa malih boginja, koji je iskorijenjen prije 30 godina. Pradavni soj tog virusa, zakopan u ledu tisućama godina, mogao bi predstavljati itekakvu opasnost. »Ako se pokaže da i ti virusi mogu preživjeti poput pithovirusa sibericuma, to bi značilo da nisu iskorijenjeni s planeta, već samo s njegove površine«, upozorava prof. Claverie.

Umjetnost 3D printerom od smeća

Zaposlenici tajvanske tvrtke, vozeći se biciklima opremljenima strojevima za usitnjavanje plastike i 3D printerima, pretvaraju na licu mjesta otpad u ukrasne predmete. Dizajnerska tvrtka iz glavnog grada Tajvana tako pretvara plastične čaše i boce u ukrasne medaljone na koje se može utisnuti bilo kakav znak. »Htjeli smo učiniti nešto što bi približilo recikliranje i 3D printanje ljudima«, kaže Kamm Kai-yu, utemeljitelj tvrtke Fabraft. Plastika se melje u fini prah kojim se potom puni printer koji izrađuje privjeske. Ljudi strpljivo čekaju i po nekoliko sati dok se njihovi medaljoni, namijenjeni ukrašavanju bicikla, ne stvore, piše tehnoklik.net.hr.

Pips, Chips & Videoclips su hrvatski pop-rock bend, nastao devedesetih godina prošloga stoljeća. U dvadeset godina karijere snimili su osam studijskih albuma, od kojih je posljednji »Walt« u eteru više od godinu dana. Budući da mu je prethodila stanka od šest godina, bar ona medijska, Pipsi su »Waltom« opravdali očekivanja publike. O novom albumu, radu skupine, kao i o dojmovima s nedavnih nastupa u Srbiji za »Kužiš?!« govori pjevač i frontmen sastava Dubravko Ivaniš.

KUŽIŠ?!: Poslije šest godina izašao vam je novi album. Zbog čega se tako dugo čekalo na njegov izlazak?

Proveo sam pet godina sam tamo dolje u našem podrumskom studiju, bez danjeg svjetla. Nemam pojma što su za to vrijeme radili drugi ljudi negdje gore na površini gdje bilje vrši fotosintezu. Vjerujem da su mnogi prvašići došli do šestog razreda, mnogi su u međuvremenu počeli i završili studije. Stvarno puno se toga ljudima u pet godina desi. Ipak, ako pričamo o čekanju, to mi zvuči malčice prepoetično. Radio sam u međuvremenu i na drugim projektima vezanim uz bend: cjelokupnu diskografiju na sticku i live DVD. Napisao sam četrdesetak pjesama i većinu bacio. Nastajanje albuma mogu vam slikovito prikazati kao čelavu glavu na koju pokušavate posaditi kosu, ali dlaku po dlaku sve dok si pred ogledalom ne složite lijepu frizuricu. To je moj put, mislim da je tako trebalo biti.

KUŽIŠ?!: Interesantan je naziv albuma »Walt«, o čemu je točno riječ? Kažite nam ujedno nešto i o samom albumu...

Ne treba tražiti ključ, niti sam kadar racionalizirati naslove, još i manje same nazive pjesama. Walt mi je sam po sebi i kao potka dobro energetski djelovao - vedar, optimističan, zaigran, djetinjast i vječan. Ideja Walta Disneya je vječno djetinjstvo, ljubav i ljepota. Tako se to meni čini, kad već moram upotrebljavati riječi. Vjerujte, izbjegavam racionalizirati pojmove koji su mi emocionalno bitni. Album je izašao prošle godine, još uvijek naravno vrlo aktualan za one koji ne znaju koliko pjesama ima na albumu, gdje je sniman, tko je producent. Generalije su manje bitne, njih proučavaju samo familije članova benda i bitange koje nemaju drugog posla. Stoga ću biti štur: deset songova, snimano u našem studiju, producent Ivan Božanić.

GLAZBENI INTERVJU: PIPS, CHIPS & VIDEOCLIPS

LJEPOTA je danas jedini otpor

KUŽIŠ?!: Prema kritičarima novi album vam je najbolji u karijeri, smatrate li da je ovo vaš maksimum ili su zrelost i iskustvo učinili svoje?

Do mišljenja kritičara ne držim ni kad nas hvalje jer većina nije potkovana, kako glazbeno, tako ni pismenošću, a općenito nemaju osnovna znanja o umjetnosti ni povijesti umjetnosti. Čast iznimkama! Piše svatko tko se dočepa tipkovnice, meni to ne predstavlja ništa. Da, slažem se, mi smo sada u zrelijim godinama, omjer mudrosti i energije nam je optimalan. Svjesni smo koja nam je pozicija, u kojem vremenu i gdje živimo i time kakav nam je značaj. Ipak ćemo morati još par godina raditi pjesme najbolje što možemo i uložiti cijelog sebe u njih.

**Radeći na albumu »Walt« proveo sam
pet godina u našem podrumskom
studiju, bez danjeg svjetla.
Napisao sam četrdesetak
pjesama i većinu bacio**

sam unaprijed imao plan. Jednostavno, dogodilo se i događa se i jako smo sretni zbog toga. U tom kontekstu bespredmetno je razgovarati o ovoj ili onoj pjesmi, jer one su dio cijeline i kao takve imaju ulogu i značaj.

KUŽIŠ?!: Nedavno ste imali koncerte u Beogradu i Novom Sadu, kakvi su vaši dojmovi?

Bili su to naši pravi, dobro medijski pripremljeni koncerti u Srbiji. To kažem zato što bend sigurno nikada nije bio problem, niti je publika problem. No ovo čime se bavimo je ponekad i posao, a posao komunikacije na više razina sada je napravljen kako treba. Mi želimo svirati tamo gdje nas razumiju, tamo gdje ima srca.

Tako je bilo u Beogradu, i u Novom Sadu, nešto što ćemo pamtiti. Nadam se skorom viđenju, možda već ovog ljeta.

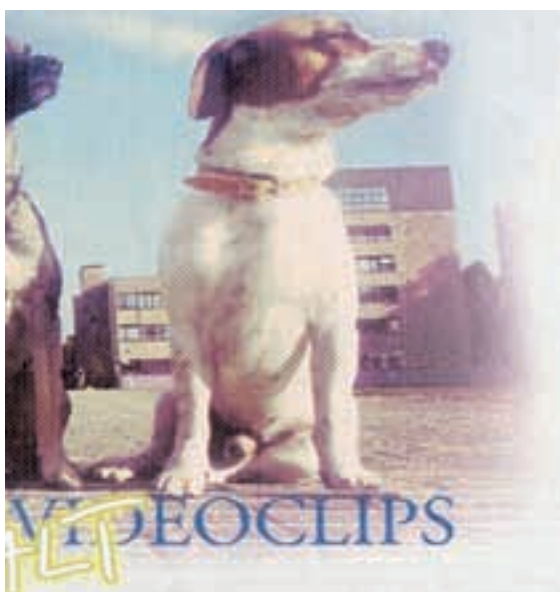
KUŽIŠ?!: Na sceni ste već dvadesetak godina, kako gledate na vrijeme kada ste počinjali, a s druge strane na scenu danas?

Devedesete, mada se onda nije tako činilo, danas se s vremenskim odmakom doimaju zlatnim dobom. Rat, smrt i strah, sva ta strahota u sebi uvijek nose nadu – bit će bolje, jednom mora biti bolje. Danas živimo prostor, vrijeme bez nade, bez anticipacije, živimo samo sada, ovu sekundu, služimo kretenzizmu, hropžućeg kapitalizma – jučer smo potrošili, sutra nas ionako neće biti. Zato danas mora biti turbo u svakom pogledu, samo uzimanje ili davanje. Dominantna, komercijalna glazba je blazirana, jedno ispolitizirana, samo droge, seksa i dnevne politike. To je kao urbano, napredno... gadi mi se. Nema ljepote, nema svijesti, nema rizika. Onaj koji mari za estetiku pravi je panker, ljepota je danas jedini otpor koji priznajem. Tko želi imati bend, imat će ga u bilo kojim okolnostima. Ne možeš budale spriječiti od vlastite pogibelji (smijeh).

Anita Klinac

KUŽIŠ?!: Koje pjesme su se najviše izdvojile s novog albuma?

Otkad je novi album vani, mi svaki gig počinjemo svirajući baš sve pjesme s albuma. Primijetio sam već u pripremi, vježbajući »Walta« na probama, da je bend u »zoni«, posvećenost i ljubav prema tim songovima mogu se gotovo opipati. Svirajući »Walta« uvjereni smo da upravo to tako trebamo raditi, imati zdrav balans spokoja i uzbuđenja neophodnog za pravi performans. Mada se čini riskantnim svirati publici songove koje nisu čuli ili ih još nisu usvojili. Meni je jedino normalno kada bend postigne finu energiju, tankoćutnost, to publika uvijek ulovi i vrati bend natrag. Nikada u karijeri nismo nešto slično u kontinuitetu prakticirali, niti

NAJAVA

Pillars and Tongues u CK13

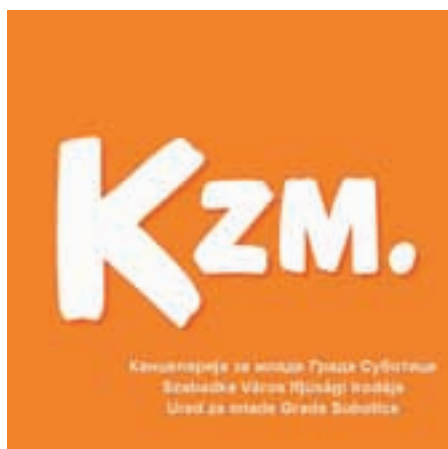
Čikaški trio Pillars and Tongues, kojeg predvodi multi-instrumentalist Mark Trecka (Dark Dark Dark), po prvi put će

nastupiti u Srbiji u okviru europske turneje kojom promoviraju sedmo po redu izdanje »End Dances«. Bend će održati koncert 2. travnja u novosadskom klubu CK13. Kao podrška nastupit će novosadska kantautorica Dunja Dačić aka Dojo. Program počinje u 21 sat, a ulaz je besplatan.

Rufus Wainwright u Zagrebu

Rufus Wainwright je na svjetskoj turneji kojom promovira upravo objavljen album najvećih hitova »Vibrate: the Best Of Rufus Wainwright«. Tijekom ožujka i travnja Rufus će održati koncerte u 26 država, među kojima se nalazi i Hrvatska. Nastup kojim će predstaviti najuspješnije pjesme iz svoje dosadašnje karijere zakazan je za 2. travnja u Lisinskom!

Rufus Wainwright nesumnjivo je postao jednim od najboljih i najcjenjenijih glazbenika svoje generacije. Tijekom karijere do sada je objavio 7 studijskih i 2 live albuma, među kojima je i »Rufus Does Judy At Carnegie Hall«, koji je bio nominiran za Grammy.

Ulaznice su u prodaji na svim prodajnim mjestima sustava Eventim, na blagajni KD Vatroslava Lisinskog, Dallas Music Shopovima, te online na www.eventim.hr i www.ulaznice.hr.

John Paul Keith u Quarteru

John Paul Keith iz Memphisa održat će 10. travnja svirku u novosadskom klubu Quarter. Ovaj pjevač i gitarist poznat je po odličnim nastupima i kombinaciji žanrova kao što su country, blues, powerpop, soul, rockabilly, sleazy boogie, garage rock... Ulaznice u pretprodaji stoje 400 dinara. Početak je u 22 sata.

Seven That Spells u Beogradu

Jedan od najznačajnijih psihodeličnih bendova u ovom dijelu Europe – zagrebački Seven That Spells – i najvažniji domaći space rock sastav Temple Of The Smoke, nastupit će zajedno, s intrigantnim projektom Jastrebovi, 25. travnja u beogradskom Centru za kulturu Božidarac. »Očekuje vas apsolutno zvučno 'raspamećivanje' i ultimativna eklektična rokenrol vožnja«, najavljuju organizatori.

Damon Albarn i Carl Cox na Exitu

Glazbeni festival Exit 2014. bit će održan od 10. do 17. srpnja, s tim što će prva četiri dana biti u Novom Sadu, a preostala tri u Crnoj Gori. Festival će na Petrovaradinskoj tvrđavi biti organiziran od 10. do 13. srpnja, a potom se seli na plažu

Jaz

u Budvi i Stari grad u Kotoru, gdje će trajati od 15. do 17. srpnja. Među ostalim, u Novom Sadu će ove godine nastupiti jedno od najvažnijih rock imena današnjice Queens of the Stone Age. Na Exit stiže i osnivač i frontmen legendarnih sastava Blur i Gorillaz, koji će predstaviti svoj novi album i svojevrsnu retrospektivu svoje bogate karijere. Nedavno je potvrđena i ekskluzivna večer pod nazivom »Carla Cox vs friends«. Gosti ovog velikana bit će: Danny Tenaglia, Ben Klocka, Marcel Dettmanna, Eats Everything, Cassy i Planetary Assault Systems Live!

Poznata su i neka od imena koja će zagrijavati publiku na Dance Areni, a to su: Disclosure, Carl Craig vs Green Velvet, Dusky vs Paul Woolford, Jackmaster & ONEMAN

Kao što je poznato od ranije, nakon velikog uspjeha prošlogodišnjeg X-Bass programa ove godine na Exit stižu velika imena dubstepa i sličnih »basoviti« podžanrova: Skrillex, Rudimental, DUB FX i Koven.

Više informacija o programu i kupnji ulaznica na www.exitfest.org!

preporuka

GLAZBA: Sky Ferreira — »Night Time, My Time«

»Night Time, My Time« je debitantski album američke pjevačice Sky Ferreira, koji joj je za relativno kratko vrijeme donio svjetsku slavu. Naslov albuma aludira na sretno i zaneseno provedene večeri, ali njegov cover (čiji je autor kultni francuski redatelj Gaspar Noe) odaje drugu stranu priče, prikazuje puno bolniju i mračniju istinu, koju Sky iznosi preko 12 pjesama. Njezine su pjesme duboke, uznemirujuće, bave se među ostalim svime onim što čuči u nama i što očajnički pokušavamo sakriti. Zbog toga je i interesantno koliko je bilo hrabro odlučiti se svoj prvi album utemeljiti na ovim temama.

Glazbeno promatrano, album se fokusira na glazbu osamdesetih, grunge devedesetih i elemente rocka. Ferreira sposobnost svoj glas modificirati od agresivnog do bojažljivog, od nevinog do mudrog, preplavljuje ovaj album uzbuđljivošću, i to takvom vrstom da ćete slušati album iznova i iznova, a da nećete sasvim znati zašto.

Izdvajamo: »You're Not The One«, »Nobody Asked Me (If I Was Okay)«, »I Blame Myself«.

I. Kovač

FILM: Frozen

Vrlo rijetko gledam animirane filmove, međutim »Frozen« sam odlučila pogledati jer sam naćula kako se razlikuje od svih prethodnih Disneyjevih animiranih filmova. Jedna od znaćajki koja ovaj film doista ćini posebnim jest ćinjenica da su glavni likovi dvije djevojke. Dakle, rući se patrijahalni stereotip o bespomoćnoj djevojci koju spasava princ na bijelom konju. Protagonistica radnje je neustraćiva Anna, koja kreće na putovanje kako bi doćla do svoje sestre Else na vrh planine. Uvjeti za putovanje su gotovo nemogući zbog ogromnog snijega i leda. Na tome joj putovanju drućstvo ćini mladić imena Kristoff i snjegović Olaf. Nakon mnogobrojnih prepreka Anna stiće do svoje sestre. Ćijeli film zasnovan je na sestrinskom odnosu i ljubavi. Po prvi puta Disney prikazuje ženu koja je sposobna izboriti se sama za sebe i za svoje blićnje. Kristen Bell posuđuje glas Anni, Idina Menzel – Elsi, Jonathan Groff – Kristoffu, a Josh Gad – Olafu. Inaće, ovaj animirani film nagrađen je s dva Oskara.

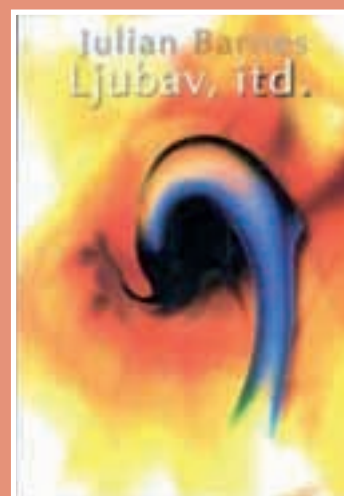
N. Balaćević

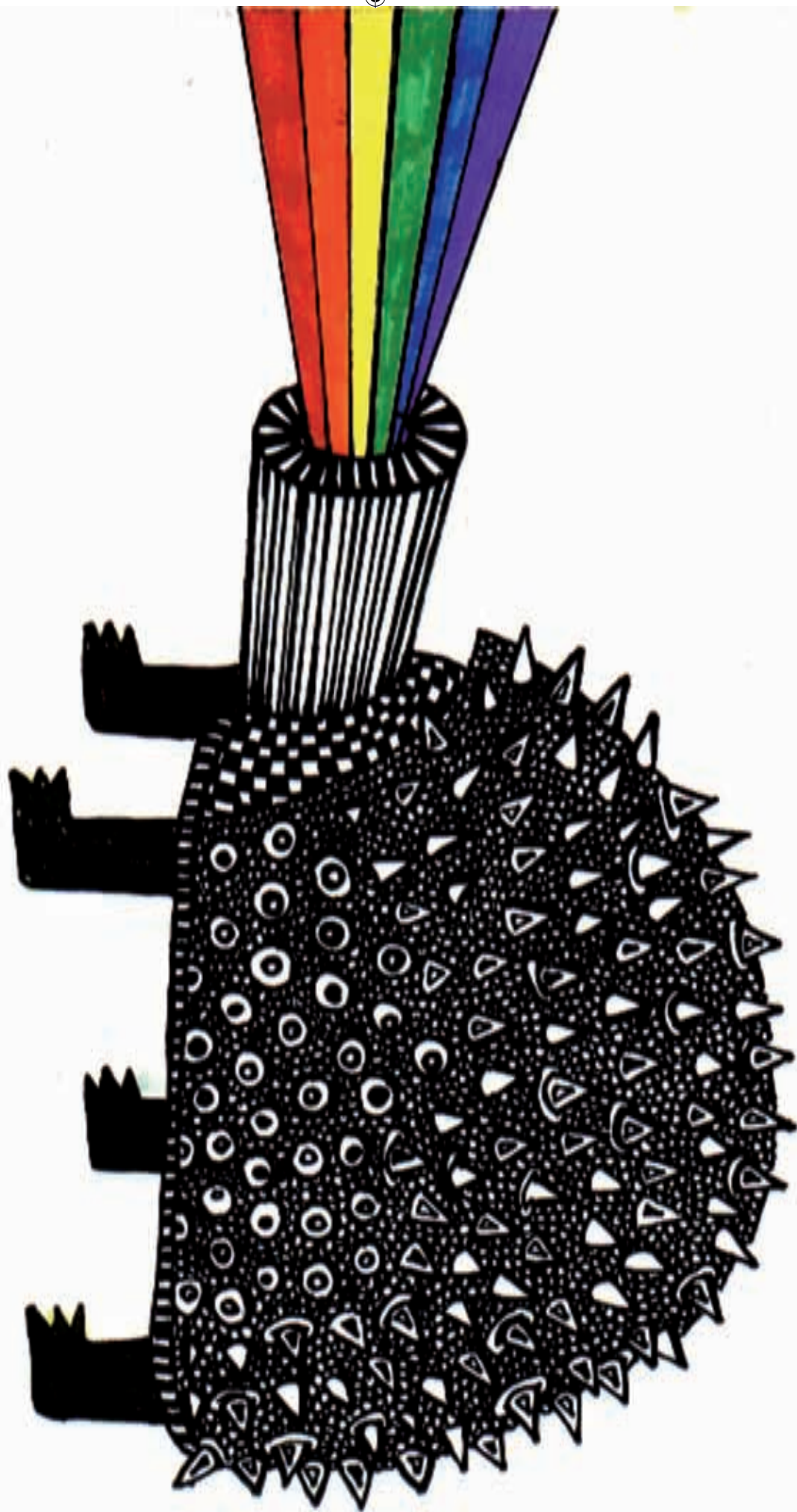

KNJIGA: »Sasvim obićna ljubavna prića«

Suvremenu knjićevnost tećko prihvaćam i ćitam, jer mi je suvremena fikcija previće slićna stvarnosti. Volim fikciju koja me odvede u drugi svijet, koja nema veze s globalnim fenomenima, niti sa svijetom kakav poznajem. Lucia Etxebarria je suvremena knjićevnica koja piće kratku prozu. Svoje priće iz ove zbirke temelji na stvarnim životima žena koje su progovorile o svojim životima. Tabui i predrasude graćanskog drućstva o prostituciji, homofobiji, psiholoćkim devijacijama, obiteljskom nasilju, samohranom majćinstvu. Surovo realno. Autorica kaće kako »stvarnost nadilazi fikciju«. Bać ta rećenica nagnala me je da ovu knjigu posudim i nosim sa sobom danima. Stvarnost koju autorica oživljava na svojim stranicama jest mnogo iznad fikcije. Glasna, pri tlu, zavodljiva, domićljata, surova. Naćin na koji autorica piće je prejednostavan da bi bio zanimljiv, ali smatram kako je bać takav naćin pisanja prigodan za ovakvu tematiku. Sve drugo ubilo bi osjećaj realnosti. Definitivna preporuka za ćitanje.

I. Rudić

... Kihuaa fraf